

Vodice—Sveta gora. Pri Vodicah je sovražnik sicer vdrl v posamezne jarke, a je bil zopet vržen nazaj. Na celi črti smo ostali zmagovalci. Lahom so se njih namere popolnoma izjavile.

Dne 21. maja.

Po neprestanih sedemdesetih infanterijskih bojih je v ponedeljek, dne 21. maja, na severnem delu soške fronte nastopil odmor. Lah je sprevidel, da ne more zlomiti našega vstrajnega odpora in ne more naprej. Samo vzhodno od Gorice so Italijani se poskusili s sunkom, katerega pa so naši z lahkoto odbili. Pri Grazinu je naša napadalna četa privedla iz italijanskih jarkov 1 častnika in 36 mož kot vjetnike. Sovražnik je v svojih brezuspešnih napadih imel grozne izgube. Sedaj morajo Lahi vračati svoje rane in izpopolniti svoje hudo razredčene zbornice. V prednjih italijanskih vrstah se opaža živahno delovanje. Vidi se, da se Italijani pripravljajo na nove boje. Naša artilerija jih pridno moti pri njih delu. Na Krasu postaja artilerijski boj vedno hujši.

Borba za goro Kuk

Vzhodno od Zagore leži 611 metrov visoka gora Kuk, ki je bila dokaj važna postojanka med Gorico in Tolminom. Italijani so se zakleli, da hočejo dobiti to postojanko v svojo last, naj stane, kar hoče. Cele tedne in mesece so na zahodnem pobočju gore vrtali pod zemljo in delali podzemne hodnike. Avstrijska posadka na Kuku je razločno slišala, kako so Lahi ob vzhodu Kuka tolkli pod zemljo. Položaj pa je bil tak, da je našim bilo nemogoče preprečiti italijanske predpriprave. Lahi so takoj ob začetku desete ofenzive navalili z vso artilerijsko in infanterijsko močjo na goro Kuk. Celih pet laških ogromnih kolon je od 13. do 18. maja neprestano noč in dan napadalo naše postojanke na Kuku. Borba je bila grozovita in krvava, kakor je menda ne pomni zgodovina. Laški vjetniki pripovedujejo, da so potočki onstran gore Kuk bili napolnjeni z laškimi mrličji, a v potočkih ni tekla voda, ampak kri laških žrtev. Na tisoče in tisoče Lahov je žrtvovalo na zahodnem pobočju gore svoje življenje. Ko je dne 18. maja bila obramba gore vsled groznega bobnečega ognja in razstreljenih jarkov nemogoča, so jo naši prepustili sovražniku in se ustalili v dolini tesno na vzhodni strani gore.

Italijani izgubili že nad 100.000 mož.

Vojaški strokovnjaki švicarskih listov pišejo, da so Italijani v deseti soški bitki do sedaj izgubili nad 100.000 mož. Italijanske železnice prevažajo samo le ranjence in vojno gradivo.

Laški cilji.

Lahi si v deseti soški bitki niso izbrali Kraške planote ali hribov vzhodno od Gorice za svoje glavne napade, ampak prostor severno od Gorice, med Solkanom in Tolminom, tam, kjer napravi Soča močen ovinek proti zahodu. Izgnili so se tudi vpada v Vipavsko dolino južnovzhodno od Gorice, ker so najbrž vedeli, da je ta dolina za nje nastavljena past. Lahibiradi na črti Solkan—Tolmin predrli naše vrste in prodirali naprej ter tako prišli našim četam v Vipavski dolini in na Krasu za hrbet. Kadorni se menda zdi, da bi mu na ta način bilo lažje priti v posest Trsta, kakor pa če bi butal z vso silo ob kraške pečine. Pa ne bo šlo ne na ta, ne na drug način!

Žalostna obletnica.

V sredi med najsrdečjšimi boji desete bitke — slavijo Lahi dveletnico svoje nezvestobe. Dne 23. maja 1915 je Italija napovedala Avstriji vojno. V dveh letih neprestanih bojov so Lahi izgubili nad 600.000 mož. Pridobili pa so za te ogromne žrtve na Krasu 9% km ozemlja, pri Gorici pa so se pomaknili od meje samo za 4—5 km. Naše nove postojanke pri Gorici so oddaljene samo 1500 m od goriške trdnjave. Dalje proti severu pa je pridobitev naravnost skromen.

Pomorska bitka v južni Adriji.

V noči dne 15. maja je trčil oddelek avstrijskega vojnega brodovja v Otrantski morski ožini v južni Adriji na oddelek sovražnih ladij ter uničil 1 italijanskega rušilca, 3 trgovske parnike in 20 oboroženih stražnih parnikov, ter vjel 72 mož angleške posadke. Na povratku so imele naše vojne ladje celo vrsto srditih bojov s trikrat močnejšim sovražnikom. Na dveh sovražnih rušilcih je izbruhnil požar, ena angleška križarka je bila potopljena, dve sta pa bili zadeti z bombami. Vse naše vojne ladje so se polnoštevilno vrnile kot zmagovalke. Naše izgube znašajo samo 15 mož.

Cesar se je brzojavno zahvalil admiralu Njegovanu in vojni mornarici za ta junaški čin naše vojne mornarice in je odlikoval Njegovana z redom železne krone I. vrste z vojnim okraskom.

Na drugih bojiščih.

Na ruski fronti razun artilerijskega ognja na posameznih odsekih nobenih posebnih dogodkov. — Tudi na rumunskem bojišču mir. — Četverosporazum, zlasti Lahi želijo, da bi Rusi tudi pričeli

z ofenzivo proti nam, dosedaj pa se še Rusi in Rumuni niso dosti zmenili za laške želje.

Na macedonskem bojišču razen artilerijskih bojov nobenih važnejših podvzetij. Vsled velikih izgub in neuspehov Sarraillove armade v zadnji ofenzivi baje namerava general Sarraill odstopiti.

Na francoskem bojišču vroči boji pri Arrasu, kjer napadajo Angleži nemške postojanke, in napadi Francozov v zapadni Šampanji severno od mesta Reims. Na ostalem delu fronte zlasti ob reki Mozi hudi artilerijski boji. Angleško-francoske izgube so bile v letošnji pomladanski ofenzivi tako velike, da je vsa severna Francija kakor ogromna vojaška bolnišnica.

Na turških bojiščih razen majhnih spopadov med Rusi in Turki na kavkaški fronti nobenih posebnih vojnih dogodkov.

2.772.000 ton potopljenih.

Od začetka poostrenega podmorskega boja do sedaj so P-čolni, kakor se uradno poroča iz Dunaja, potopili skupno 2.772.000 ton sovražnih in nepristranskih ladij, od teh 1.707.000 ton angleških ladij.

Dva nova sovražnika Nemčije.

Dve srednjeameriški državi sta zopet prekinili svoje zveze z Nemčijo in sicer ljudovladi Honduras in Nicaragua. Obe sta obljubili Zedinjenim državam, da hočeta dati svoje vojaštvo, svojo mornarico in svoje vojno gradivo na razpolago za boj proti Nemčiji.

Dogodki v Rusiji.

Rusija ima novo ministristvo. Predseduje mu dosedanji predsednik knez Lvov. Vojni minister Gučkov in zunanji minister Miljukov sta radi nesoglasja z delavsko-vojaškim odborom odstopila. V ministristvo je vstopilo več socialistov. Zunanji minister je postal 30letni milijonar Tereščenko, vojni in mornariški minister pa socialist Kerenjski. Nova vlada je podala izjavo, v kateri pravi, da je sicer proti vsakemu posebnemu miru, a hoče delovati za splošni mir brez zemeljskih pridobitev in brez vojne odškodnine. Obenem povdarja, da se hoče vojskovati z Nemčijo, da razbremeni Francoze in Angleže na zahodnem bojišču. V državi hoče vsepovsod dati ljudstvu pravice. Sklicati hoče čimprej ustavodajno skupščino, ki bo določila bodočo obliko vlade. — Angleži so baje zasedli s 4000 možmi največje rusko pristanišče v Lednem morju, Arhangelsk, Japonci pa železniško križišče v Mandžuriji Karbin. Če je ta vest resnična, osvetluje nadzorstvo Anglije in Japonske nad Rusijo, katero hočejo, če bo treba, s silo prikleniti na četverosporazum in njegove vojne cilje.

Razne politične vesti.

Hrvatsko-slovenski poslanci dr. Korošec, dr. Krek, profesor Spinčič in dr. Susteršič so bili v torek, dne 22. maja, na posvetu pri ministrskem predsedniku grofu Clam-Martinicu. Naši poslanci so ministrskemu predsedniku obrazložili naše pritožbe in zahteve hrvatskega in slovenskega naroda. Clam-Martinic je glede na delovanje uradnega zbora izjavil, da si vlada želi nujne rešitve državno-zbornskega poslovanja. Vlada bo predložila zbornici celo vrsto socialnopolitičnih in finančnopolitičnih načrtov, ki so zelo važni ter zahtevajo, da jih zbornica nujno reši. Vlada polaga veliko važnost na to, da se bo zbornica bavila z vprašanji o ljudski prehrani. Predložila bo zbornici tudi začasni proračun. Ob tej priliki se bo lahko obširneje razpravljalo o političnih vprašanjih. Ministrski predsednik je povdarjal izvanredne razmere, nastale vsled vojske, ter izrazil upanje, da bo zbornica uvaževala te razmere. Državni zbor bo imel v sredo, dne 30. t. m., svojo prvo sejo. Ni še gotovo, kdo bo postal zbornični predsednik. Poljaki so postali zadnji čas Nemcem in vladi nezvesti in so stopili v opozicijo. Če se bo to poročilo dejansko uresničilo, Poljaki ne bodo glasovali za dr. Gropa kot zborničnega predsednika. Državni zbor bo v prvih sejah po volitvi predsednika razpravljal o raznih vladinih naredbah, izdanih s pomočjo § 14, vršila se bo proračunska razprava, volile se bodo delegacije ter se bo podaljšala doba poslanskih mandatov. Stranke in klubi imajo te dni seje, sestanke in se pogajajo z vlado.

Gospodski zbornica je sklicana za dne 30. maja ob 4. uri popoldne.

Hrvatski sabor bo zopet začel zborovati dne 5. junija. Od srede meseca marca, ko je bilo zasedanje prekinjeno, ni bilo v saboru nobenih sej.

Ogrski ministriški predsednik grof Tisza, ki se je z železno roko več let boril s svojimi političnimi nasprotniki, t. j. z opozicijo v ogrskem državnem zboru, je pred padcem. Včerajšnja poročila iz Dunaja in Budimpešte pravijo, da je grof Tisza predložil cesarju svoje predloge glede spremembe volilne pravice na Ogrskem. Ker opozicija ni zadovoljna s Tiszovimi predlogi, in torej ni upanja, da bi pod Tiszovim vladanjem prišlo do miru med ogrskimi po-

litičnimi strankami, je Tiszovo stališče močno omajano in prerokuje se, da bo Tisza odstopil. Na njegovo mesto bo baje prišlo ministristvo, v katerem bo zastopana tudi opozicija. Celo Tiszovo ministristvo je sklenilo, da poda ostavko.

Naš zunanji minister grof Černin se je mudil te dni v nemškem glavnem stanu, kjer so se vršila važna posvetovanja glede nadaljevanja vojske, o mirovnih pogojih in o poljskem vprašanju.

Nemški državni kancelar Bethman-Holweg je v sredo, dne 16. maja, v nemški državni zbornici imel govor, v katerem je povdarjal, da se nemška vlada ne more izjaviti za sklepanje miru pod pogojem, da se mora odpovedati zemeljskim pridobitvam in vojni odškodnini; pripravljena pa je skleniti z Rusijo mir. Ker četverosporazum noče ugoditi nemškimi mirovnim ponudbam, bo Nemčija nadaljevala vojsko do popolne zmage.

Poljaki vedno glasneje zahtevajo svojo državno neodvisnost. V Poljskem kolu je kakor poroča „Głos Naroda“, poslanec Glombinski stavil predlog, ki zahteva združeno svobodno Poljsko s prostim dohodom do morja. To se pravi: Poljaki zahtevajo, naj se vse dežele, kjer prebivajo Poljaki, torej tudi deli Avstrije in Nemčije, združijo v poljsko kraljestvo. Za kralja si Poljaki želijo avstrijskega princa — najrajši nadvojvoda Karla Stefana, ki je sedaj star 57 let, in je brat nadvojvoda Friderika in Evgena. Poljske želje in zahteve po svobodi postajajo vedno glasneje.

Na Pruskem bodo baje odpravili razlastilni zakon, po katerem so se Poljakom smela posestva „zakonitim“ potom odvzeti in prodati Nemcem. Vlada bi si rada pridobila naklonjenost Poljakov, zato skuša odpraviti vse nasilne navedbe proti poljskemu narodu.

Pritožbe kmetskih živinorejcev.

Maribor, 22. maja 1917.

Preteklo nedeljo, dne 20. maja, se je pri „Gambinu“ vršilo veliko zborovanje živinorejcev iz celega mariborskega političnega okraja. Bilo je gotovo krog 200 najodličnejših kmetskih mož; celo iz lipniškega in ptujskega okraja so prišli. Zborovanje je otvoril in vodil okrajni komisar dr. Krammer.

Najprvo sta govorila odposlanec cesarske namestnice dr. Buchta in ravnatelj živinske vnovčevalnice Schneider. Gospoda iz Gradca sta opisovala zbranim živinorejcem potrebo rekviriranja živine in obljubila, da hočeta želje in pritožbe naših živinorejcev na višjem mestu priporočiti v ugodno rešitev. — Za Schneiderjem je dobil besedo urednik Zebot, da, naprosen od slovenskih živinorejcev, pojasni razne pritožbe glede rekviriranja živine. Med splošnim odobravanjem je naš urednik slovensko govoril približno tako-le:

Rekviriranje živine v naši državi ni enakomerno razdeljeno. Na Češkem, na Nižji in Gornji Avstrijskem, na Moravskem in na Ogrskem se oddaja mnogo manj živine kot pri nas. Ogrski sploh pravzaprav ne vedo, kaj je rekviriranje živine. Zahteva naših kmetov je, da naj veljajo za vse jednake dolžnosti. Naši fantje in možje se morajo ravno tako boriti za domovino kakor drugi, če se ne bolj; zakaj torej v gotovih ozirih taka razlika?

Glede rekviriranja živine na Stajerskem, posebno v slovenskem delu dežele, se sliši vsak dan več pritožb. 1. Mesta Maribor, Gradec, Celje in Ptuj so radi svoje lastne uprave (avtonomije) izvzeta od rekviriranja. Meščanom ni treba oddajati živine (Splošni klici: Skandal! Kje je pravica? Velik nemir.). V mestih je na stotine glav živine, ki bi se lahko rekvirirala. Meščani lahko svojo živino debelijo kakor hočejo in jo celo pod roko prodajo. (Razburjenje.) Graščaki se tudi skušajo na vse mogoče načine izogniti oddaji živine. Govornik je tu imenoval celo vrsto graščakov, n. pr. milijonarja Scherbauma itd. Scherbaumov oskrbnik ima vedno vse polno izgovorov in le redkokrat se zgodi, da pride živina iz Scherbaumovega hleva na oddajni prostor ali pod mesarjevo sekuro. Scherbaum je celo dobil za svojo živino 1½ vagona sena, on je imel še nedavno v Smiklavžu pri Mariboru 6100 kg otrobov, kmet pa jih le s težavo dobi. — Pri graščinah je živina proti oddaji zavarovana še tudi na razne druge načine. En tak slučaj je, da se graščakova živina vpiše kot plemenska čreda („Herdvieh“) v posebno knjižo. Nakupovalci nimajo pravice do te graščakove živine. (Klici: To je skandal!) Naša kmetska zahteva je, da se naj take graščakove predpraviče odpravijo. (Klici: Se morajo odpraviti!)

V bodoče se naj da kmetskim živinorejcem tudi pravica, da bodo soodločevali, koliko živine, katera živina in po kaki ceni se naj odda. Po občinah se naj sestavijo odbori, v katerih naj ne bodo samo le župan in njegovi prijatelji, ampak tudi drugi, posebej manjši posestniki, kateri se bodo med seboj zedinili, katera živina se lažje utrpi, katera ne. Ti odbori naj tudi nadzorujejo, ali se živina graščakov v isti meri rekvirira kot kmetska živina. V prevzemne komisije, ki določajo cene in razvrščajo živino, se

naj pošljejo tudi kmetje, a ne samo mesarji. Za mesec junij se naj rekviriranje kmetijske živine ustavi, ker je živina vsled zelene krme in velikega dosedanjega dela silno mnogo izgubila na teži. Za to dobo se naj rekvirira živina v mestih in v graščinskih hlevih.

Kmetijski živinorejci se pritožujejo, da dobijo izkupicek za oddano živino od vnovčevalnice izplačan še le po več tednih (8—12 tednov). Ako hoče kmet kupiti za oddane težke vole mlajše, nima denarja. Če kmet ne plača davka, pride eksekutor, če ne plača hranilničnih obresti, pride advokat z računom. Kmet, ti pa le čakaj na denar! To ni prav! Gospod Schneider se je izgovarjal, da v uradu ne morejo tako hitro delati. Kmetje pa pravimo: V pisarni graške vnovčevalnice je dovolj uradnikov in uradnic. Naj delajo malo hitreje. Kmet tudi mora delati in sicer hudo delati od zore do mraka. Če pa vnovčevalnica hitro ne izplača, pa naj vsaj obresti od denarja kmetu povrne.

Ob koncu je stavil govornik sledeče resolucije, ki so bile brez ugovora sprejete: 1. Rekviriranje živine za mesec junij se naj na kmetih popolnoma opusti, ker živina živi samo od zelene krme in mnogo izgubi na teži. Za ta čas se naj rekvirira živina pri mestjanih in graščakih, ki se imajo suho krmo. 2. Odslej naj ne določuje več samo nakupovalec, katerega živina se naj odda, ampak v vsaki občini poseben širši odbor, ki bo nadzoroval, ali se živina pri posestnikih, kakor pri graščakih nepristransko odvzema. 3. Mesta Maribor, Ptuj, Celje in Gradec se naj tudi pritegnejo k rekviriranju živine. 4. Predprave graščinske plemene živine (tako imenovane „Herdvieh“) se naj prekličejo. 5. Denar za oddano živino se naj hitreje izplačuje. 6. Pri cenitvi živine na prevzemnih krajih se naj v cenilno komisijo določijo tudi zastopniki živinorejcev in ne samo mesarjev.

Nadaljne razprave se je udeležila še cela vrsta drugih udeležencev. Zastopnik namestni in ravnatelj Schneider sta obljubila, da bosta podpirala kmetijske zahteve. Advokat dr. Orosel je branil meščane, ter živino bogatih meščanov, graščakinja pl. Pacher pa graščake. Girstmayr je predlagal ob koncu zborovanja, ko so naši živinorejci že večinoma odšli, naj se izvoli odposlanstvo, ki bo resolucije tolmačilo cesarskemu namestniku. Kot „vnet kmet“ je predlagal v to odposlanstvo advokata dr. Orosla, dr. Tauša in samega sebe, a ne enega kmeta, tudi nemškega ne. Ko je nato eden naših zaklical: „Kje pa so slovenski kmetje?“, in je zavrnil izvolitev advokata dr. Orosla, sta se izvolila v odposlanstvo poslanca Roškar in Pišek.

Zanimivo zborovanje je trajalo skoro tri ure.

Tedenske novice.

Slovenski in hrvatski politiki pri cesarju. Izrazila se je želja, da se pogovori o avdienci pri cesarju od nobene stranke ne objavijo, vsled tega tudi mi ne moremo dati o sprejemu Slovencev in Hrvatov natančnejših podatkov.

Franc Lorbek †. Dne 13. maja je umrl v celjski bolnišnici F. g. Franc Lorbek, kaplan v Slivnici pri Celju. Rojen je bil dne 3. oktobra 1871 pri Mariji Snežni in v duhovnika posvečen dne 19. julija 1896. Kot kaplan je služboval pri Mali Nedelji, na Pilštaju, na Dolu in v Slivnici pri Celju. Njegov pogreb se je vršil dne 15. maja. Svetila mu večna luč!

Novi člani gosposke zbornice. Naš cesar je imenoval večje število novih članov gosposke zbornice in med njimi se nahajajo tudi sledeči: generalni polkovnik Eduard pl. Böhm-Ermolli, feldmaršal baron Conrad-Heendorff, generalni polkovnik Viktor Dankl, bivši justični minister pl. Hochenburger, bivši vojni minister baron Krobatič, generalni polkovnik baron Pflanzer-Baltin in tržaško-koprski škof dr. A. Karlin, ki je torej edini Slovenec, ki je bil tokrat imenovan za člana gosposke zbornice.

Slovenskoštajerski vjetniki v Italiji se zahvaljujejo Sv. očetu. Dobili smo sledečo dopisnico: Iz Italije, dne 13. aprila. Sv. oče Benedikt XV. so se spomnili na nas, uboge vjetnike v Italiji, se nas usmilili in nas potolažili s tem, da so nam poslali jako lepo pisanko za Veliko noč. Poslali so nam tudi sliko, kako goreče molijo za nas in prosijo ljubega Boga za tako zaželeni mir, zakar se jim vsi iskreno zahvalimo in hočemo moliti za njih in prositi ljubega Boga, naj blagoslovi njihova dela na duhovnem polju. Kokol Tomaž, kmet pri Sv. Barbari v Sl. g.; Oton Reil, Pečnik Simon, Sušec F., Ogorelec Mart., Ogorelec Jožef, Trstenjak Ivan, Černejšek Ivan, F. Skoberne, Vertič Avg., Kolar Stefan, Zamuda Ivan, Hrastnik F., Podgoršek F., Drogenik Miha, vsi iz Štajerskega.

Slovenskoštajerski invalidi pozor! V neki tovarni na Slovenskem Štajerskem dobiva dva invalida takoj službo kot nadzornika pri delu, transportu in nakladanju. Invalidi, ki so za to delo sposobni, se

naj pisмено zglašijo pri dež. odborniku dr. Verstovšku v Mariboru.

Nižjeavstrijski kmetje za mir. Na zborovanju nižjeavstrijske Kmetijske Zveze dne 18. maja se je sprejela resolucija, v kateri se izrekajo nemški nižjeavstrijski kmetje za skorajšnji mir in pozivajo kmete v sovražnih deželah, naj uporabijo ves svoj vpliv, da čimprej pride do zaželenega miru.

Za Dišaško kuhinjo. From Alojzij, učitelj pri Sv. Lenartu v Slov. gor., je poslal za Dišaško kuhinjo v Mariboru 5 K. Hvala!

Javno vprašanje. Cesarska naredba o draženju itd. z dne 24. marca t. l. določa v § 14, da morajo vsi, ki se pečajo s trgovino živil, na vidnem mestu označiti prodajno ceno. Okrajne politične oblasti, to je okrajna glavarstva in magistrati v mestih s lastno upravo (Maribor, Celje, Ptuj), pa imajo po tej cesarski naredbi pravico odrediti, da morajo tudi trgovci z vsemi drugimi potrebščinami (n. pr. z blagom za obleko in z neštevilnimi predmeti, ki se neobhodno potrebujejo v kmetiskem gospodarstvu), na blagu ali na drug primeren način označiti ceno in po tej primerni ceni prodajati. V vsakem slučaju pa morajo biti označene prodajne cene v izložbah pri vseh trgovcih. Trgovci, ki se ne ravna po teh določilih, zapade denarni globi do 5000 K ali zaporni kazni do 3 mesecev. — Ta cesarska naredba, ki bi naj varovala prebivalstvo pred odušurjenimi cenami, je na papirju stopila v veljavo že dne 15. aprila t. l. Vprašam torej okrajna glavarstva in mestne magistrate v Mariboru, Celju in Ptuj, ki sicer z obveščevanjem vredno vneto pazijo, da kak kmet ne prekorači najvišjih cen, kdaj bodo vse potrebno ukrenili, da se bodo i trgovci po mestih in na deželi ravnali po cesarski naredbi o draženju. Skrajni čas je že, da se izkoriščanju kmetijskih ljudi in mestnih delavcev enkrat naredi konec!

Zaradi draženja blaga za obleke je bil obsojen mariborski trgovec z manufakturo J. Pichler. Okrajno sodišče ga je obsodilo na 100 K denarne globe, okrajno sodišče pa mu je prisodilo poleg denarne kazni še teden dni zapora. Ako bi naše oblasti proti dražiteljem že poprej strogo postopale, bi imeli sicer nekoliko manj milijonarjev v velikih mestih, zato bi pa bilo vse blago dosti ceneje.

Stürgkhov morilec obsojen na smrt. Po dvadnevni razpravi je izjemni senat dunajskega nad sodišča v soboto, dne 19. t. m. obsodil Stürgkhovega morileca dr. Erica Adlerja na smrt. Obtoženec se je zagovarjal v 6 ur trajajočem govoru, v katerem je svobodno napadal vse, kar mu je po njegovem mnenju potisnilo orožje v roke. Da se sme obtoženec prostu zagovarjati, je prav, a da smejo listi vse objavljati, je posebnost dunajske cenzure, ki je tudi poročanje glede ruske revolucije dopuščala v izmeri, ki je morala slabo vplivati na vsakega, ki nima dovolj lastne razsodnosti za take dogodeke. Na eni strani preveč, na drugi premalo!

Ropar ustreljen. Od Sv. Petra, pod Sv. gorami se nam piše: V okolici Sv. Petra pod Sv. gorami je bilo ljudstvo že dolgo časa razburjeno vsled nevarnosti zavoljo tatinske družbe. Ta družal se je že tako privadila našim krajem, da skoro ni bilo ene ga, da ne bi obiskala tukajšnjega prebivalstva. Ker je ljudstvo pridno na straži, se jim je le malokje posrečilo priti do svojega računa. Čeravno so tukajšnji stražniki tatove marljivo zasledovali, vendar so bili že take predzrni, da so tudi v okolici Sv. Petra večkrat ponavljali svoje hudodelstvo. Bili smo si že v skrbeh, kaj bo storiti. In kakor nalašč se je dne 18. maja tukajšnjim orožnikom posrečilo, da so te zločince v bližnji vasi Kunšberg v tamošnjem gozdiču tik Sotle pri lepem dnevu okoli 10. ure predpoldne zasačili, ko so si ravno za kosilo pekli purana. Ko so takovi zapazili orožnike, so se takoj poskrili, le eden izmed njih se je ojunčil in je z lovsko puško streljal na orožnike, orožniki pa so mu tudi takoj pokazali svoje evke in so ga z nekaterimi streli porili na tla. Tat je kmalu nato izdihnil svojo dušo: bil je pri priči mrtve. Star je še le kakih 22 let. Pri njem so našli dolg nož, puško in v okolici ukradene predmete. Nosil je vojaške šolnje. Od druge strani se nam poroča, da je ustreljen ropar Stefan Brodnik iz Orešja v bizeljski občini. Ni se še dognalo, ali je bil na vojaškem dopustu ali pa je ušel.

Vojna zavarovanja. Opozorjamo naše čitatelje na inserate v današnji številki, ki se tičejo zavarovanja vojnega posojila. Pojasnila dajejo tvrdka Zinauer pri St. Jakobu v Slov. gor. (glej stran 8), zavarovalna družba „Anker“ v Gradcu in zastopnik družbe „Phönix“ v Mariboru, okrajno glavarstvo, II. nadstropje, vrata št. 26 (glej stran 6).

Gospodarske novice.

Najvišje cene za sadje? V graški „Tagespost“ se zavzema nek spodnještajerski nemški meščan za najvišje cene za sadje in pravi, da bi bilo 30 v za 1 kg žlahtnega spodnještajerskega sadja dovolj visoka cena. Trgovci pa se sme dovoliti 20% dobička. Tako mislijo in sodijo o kmetijskih zadevah meščani. Nikdar pa še dosedaj nismo slišali, da bi nemški listi ali nemški meščani zahtevali, naj se nastavi n. pr. za manufakturno blago najvišje cene. (O zadevi bomo še govorili.)

Petrolej. Zupani morajo do dne 28. maja javiti okrajnemu glavarstvu, koliko petroleja se rabi pri

posameznih gospodarstvih v hlevih, pri bolnikih in za razsvetljavo hodnikov.

Cepljenje proti peracecu (rdečici) pri svinjah.

Mariborsko okrajno glavarstvo je poslalo občinskim predstojništvom sledeči poziv: Ker se je število svinj vsled izvanrednih razmer, ki jih je povzročila vojna, občutno skrčilo, je iz jako tehtnih gospodarskih oziror tembolj skrbeti za vzdrževanje in pomnoženje nahajajočih se svinj. K temu pripomore gotovo tudi varnostno cepljenje proti peracecu svinj (svinjski rdečici), ki se je do sedaj dobro obneslo. To cepljenje bo torej posebno letos v vsakem oziru pospeševati in z njim pričeti kar le mogoče kmalu. Da se omogoči najrazteznejše in hitro cepljenje, se bo v svrhu prihranitve časa in denarja priporočalo, istočasno izvršiti letos varnostno cepljenje proti peracecu pri čim največjem številu svinj. O tem se obveščajo občinska predstojništva v svrhu takojšnje obvestitve svinjerejev ter se jim naroča, da vpišejo v priloženo zglasilno polo imena in bivališče posestnikov svinj, kateri si želijo cepjenja proti peracecu, in število svinj, ki jih bo cepiti. Izpolnjene pole se naj takoj predložijo okrajnemu glavarstvu. — Priporočamo, da se občine za zadevo resno pobrigajo. Po mnenju živinozdravnikov se je letos radi pomanjkanja močnih krmil bati, da bodo svinje vsled slabe reje močno podvržene raznim boleznim. Gospodinje, dajte letos cepiti svinje proti rdečici!

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Žatecu ni bilo v pretekli dobi nobenega popraševanja po tujem hmelju in so bile cene, ki so se gibale med 85 in 100 K za 50 kg, samo na papirju. Zastopnik neke nemške pivovarne je v Žatecu nakupil 50 stotov tujega hmelja, pridelanega leta 1914, po 45 K za 50 kg.

Cene za les. Dunajska zveza avstrijskih lesnih veletrgovin plačuje do preklica za kubični meter hlodov (jelov, smrekov ali borov les) po 50—60 K, hlode (hrastov, bukov les) 100—116 K, debele deske (hrastov, bukov les) 200—248 K, za ostale vrste lesa so ostale lesne cene nespremenjene, ker je bilo zelo malo blaga. Popraševanje po hrastovem lesu in po deskah je zelo živahno.

Popisovanje zemljišč. Začetkom meseca junija se bo pričelo popisovanje zemljišč. Popisalo se bo natanko, koliko merijo njive, koliko travniki, pašniki, vrtovi, sadonosniki, vinogradi itd. Za popisovanje v vsaki občini je določena oseba, ki je večša mape in risanja. V svrhu poduka teh komisarijev, ki bodo večinoma učitelji, se vrši dne 29. maja v deželni vinarski in sadjarski šoli v Mariboru tečaj, ki ga bo vodil uradni zemljemerec. Dnevna plača za osebe, ki bodo popisovale zemljišča, je 10 K. Kdor se za stvar zanima in želi sodelovati, naj se takoj javi pri okr. žetvenem komisarju (v Mariboru g. R. Petrovan) ali pa se dne 29. maja udeleži tečaja. Namen popisovanja je, da se dobi pregled čez obdelana zemljišča in natančen seznam tistih parcel, ki so se spremenile, n. pr. kjer se je iz gozda napravila njiva ali kaj drugega.

Žetveni komisariji. Te dni so bili imenovani občinski žetveni komisariji. Ti komisariji, ki so večinoma učitelji, bodo imeli skrb za setveno in žetveno delo v svojih občinah, bodo poročali okrajnim glavarstvom o stanju setev in o poljskih delih, bodo morali skrbeti za semena, za vojaške delavske oddelke, za vojaške konje, bodo vlagali in potrjevali prošnje za vojaške dopuste za domače črnovojnike. Važno bode pri tem, kaka poročila bodo izdajali žetveni komisariji politični oblasti glede stanja setev. Ako se komisariji ne bodo dovolj dobro prepričali o pravem stanju setev in bodo poročali, da je pšenica „izborna“, a vendar ni tako, bo oblast v jeseni od kmetov tudi temu primerno žita zahtevala. Zatorej morajo občinski žetveni komisariji pri svojih poročilih okrajnim glavarstvom biti previdni in pravični.

Sprejem v vinarsko šolo v Mariboru. Opozorjamo tiste, ki bi radi vstopili v deželno sadjarsko in vinarsko šolo v Mariboru, na današnji inserat na strani 6.

Vprašanja in odgovori.

Zavoljo vinske naklade. Iz Trnovskega Vrha pri Sv. Urbanu: Tukaj ste dve posestnici, kateri sta svoje vino, katero potrebujeta za domačo rabo, pravočasno in po pravici naznanile in sicer prva ga je imela 300 litrov, in je isto po pravici naznanila. Plačati pa je morala od 501 litra po 4 K 75 vin. od hektolitra 23 K 80 v. Druga je naznanila 180 litrov vina, ker ga tudi resnično ni več imela, in od teh 180 litrov mora plačati sedaj enako svoto, kakor prva, namreč 23 K 80 v. Zaračunili so ji ravno tako 501 liter kakor prvi. Prosim pojasnila, kako se nam je ravnati in kaj storiti? — Odgovor: V odločbi, ki jo je poslal deželni urad za pobiranje užitnine, je do-